

Handläggare
Therese Sjögren
therese.sjogren@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Medborgarförslag: Byt ut termen "glesbygd" mot "landsbygd" i kommunens kommunikation

Stabens förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Motivering

Att använda sig av båda begreppen, landsbygd och glesbygd, tydliggör olika geografiers förutsättningar, möjligheter och utmaningar.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har lämnats in den 19 september 2024 om ett byte av termen "glesbygd" mot "landsbygd" i kommunens kommunikation. Syftet med förslaget är ett mer inkluderande språkbruk, för att stärka den lokala identiteten samt för att utmana storstadsnormen.

Bräcke kommun anser att genom att använda oss av båda begreppen "landsbygd" och "glesbygd" kan vi tydliggöra olika geografiers och bygders förutsättningar, möjligheter och utmaningar.

Beskrivning av ärendet

Medborgarförslaget ställer orden "glesbygd" och landsbygd" emot varandra, som om de, om inte är motsatsord, åtminstone beskriver olika sorters bygder. Så är inte fallet. "Landsbygd" är en bredare och mer allmän term som kan omfatta både områden med hög och låg befolkningstäthet. "Glesbygd" beskriver den glesare formen av landsbygd.

Hur definieras landsbygd och glesbygd?

Sedan 2014 är Tillväxtverket den myndighet som ansvarar för definitioner av landsbygd och stad. På deras hemsida skriver de: "för att underlätta territoriella socioekonomiska jämförelser kan man gruppera kommuner [...] enligt vissa geografiska egenskaper".

Enligt Tillväxtverket är Bräcke kommun en "gles landsbygdskommun"; "*Mer än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden. Majoriteten av kommunens befolkning har mer än 45 minuters resväg med bil till en tätort med minst 50 000 invånare*".

Andra definitioner

- Statistiska Centralbyrån (SCB) definierar tätort i Sverige som: minst 200 personer som inte bor mer än 200 m ifrån varandra.
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har dessutom en definition av storstad: minst 200 000 invånare.
- Förenta Nationernas (FN) definition av "urbana agglomerationer"; minst 300 000–500 000 invånare. (Den som är uppmärksam kan notera att endast de svenska städerna Stockholm, Göteborg och Malmö som räknas hit.)
- FN definierar storstad till: 5–10 miljoner invånare.

Varken SCB, SKR eller FN har klassificerat bygder med lägre befolkningstäthet. Vi som bor och verkar i dessa områden kan därför kalla det vad vi vill: landsbygd, glesbygd eller möjligen yttre rymd.

Storstadsnorm

Förslagsställaren argumenterar att "landsbygd" i stället för "glesbygd" skulle utmana storstadsnormen och ha en mindre negativ konnotation.

Hela Sverige Ska Leva (HSSL) kring dessa normer på sin hemsida; Normer påverkar hur vi ser på samhället, platser och individer. Storstadsnormen, eller den urbana normen, är ett synsätt där urbana miljöer eller täta miljöer såsom staden betraktas som det "normala" och sammankopplats med något bra och önskvärt varvid andra platser ses som "avvikande". Staden kopplas samman med positiva värden som beskriver modernitet, framgång och utveckling. Det är där som kreativiteten finns och de innovativa tankarna tänks. Landsbygden utmålas som det motsatta, som bakåtsträvande och statisk. Eller att det helt enkelt osynliggörs.

Storstadsnorm eller urban norm handlar om hur platser, och därmed de människor som bor och verkar på dessa platser, värderas olika.

Utifrån detta normsynsätt så har "landsbygd" som begrepp ingen högre status än "glesbygd" och utmanar inte storstadsnormen eller den urbana normen alls.

Varför ska vi fortsätta använda "glesbygd" som term om delar av Bräcke kommun?

Enligt Tillväxtverket är Bräcke kommun en "gles landsbygdskommun", enligt andra definieras vi inte alls.

Att kunna använda båda begreppen "landsbygd" och "glesbygd" gör vår kommunikation och identitet mer varierad och visar på mångfalden som finns i våra bygder.

Att använda oss av begreppet "glesbygd" förtydligar vi de särskilda förutsättningar som finns i vissa av kommunens områden, till exempel avstånd till service och infrastruktur.

Genom att använda oss av båda begreppen "landsbygd" och "glesbygd" kan vi tydliggöra olika geografiers och bygders förutsättningar, möjligheter och utmaningar.

Ekonomiska konsekvenser

Är beroende på ambitionsnivå för genomförande om förslaget antas.

Barnkonsekvensanalys

Inga konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-02-12

Medborgarförslag: Byt ut termen "glesbygd" mot "landsbygd" i kommunens kommunikation, 2024-09-19.

Beslutet skickas till

Förslagsställaren.

Therese Sjögren
Landsbygdsutvecklare

Karl Selander
Avdelningschef
Samhällsbyggnadsavdelningen